

De gamle platter fortæller – 67.

DAGBLADETS navnkundige journalist, salige Arne Jensen, skrev i starten af 1970'erne artikelserien "De gamle platter fortæller" om kongeskiverne fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab. Det blev til i alt 75 artikler, der blev bragt i DAGBLADET i 1972/73. Enkelte af artiklerne blev gengivet op til fugleskydningsselskabets 200 års jubilæum i 1987.

Som en markering af fugleskydningsselskabets 225 års jubilæum, den 28. august 2012, bliver Arne Jensens artikler nu genudgivet. I nogle tilfælde er historien eller ny viden løbet fra artiklerne, men i respekt for Arne Jensen, bliver alle artiklerne bragt, som de i sin tid blev skrevet af den lune journalist. Bortset fra justeringer af diverse trykfejl, er der ikke rettet et komma i Arne Jensens artikler. For at artiklerne til stadighed kan have et opdateret og korrekt indhold i forhold til nutidens læsere, vil der dog i de fleste tilfælde være tilføjet et supplerende efterskrift til de gamle artikler.

Skulle disse tilføjelser eller korrektioner være mangelfulde eller utilstrækkelige, vil det være meget interessant hvis DAGBLADETS læsere kan supplere.

Foruden de gamle artikler, har redaktøren på fugleskydningsselskabets hjemmeside, Henrik Brandt, i samarbejde med redaktionsleder på DAGBLADET Lars Ahn Pedersen forøget serien med yderligere 25 artikler. De 100 artikler vil blive bragt i DAGBLADET i de 100 lørdagsaviser der ligger op til jubilæumsdagen.

Fugleskydningsselskabet officielle betegnelse for de gamle klenodier er "skiver", men i fortsat respekt for Arne Jensens ordvalg, vil vi her bibeholde den oprindelige overskrift.

Interesserede læsere kan læse meget mere om det gamle selskab på www.roskildefugleskydning.dk.

Fem kroer i Hedehusene og de var alle smugkroer

Hedehuskroen var den eneste, der overlevede

For 300-400 år siden havde Hedehusene, der dengang kun har talt meget få hundrede sjæle, ikke færre end fem kroer, og de var alle ulovlige! Det vil sige, at de ingen ret havde til at drive krohold. Efterhånden søgte så fire af dem og blev privilegerede, hvorefter de gik fallit. Den sidste fik bevilling, men blev aldrig privilegeret, og det er forgængeren for den, der ses på denne uges fugleskydningsplatte.

Platten er bestilt af restauratør P. Nielsen, Hedehuskroen, som blev fuglekonge i Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab i 1904, og den hænger i selskabets samling på hotel Prindsen. Kroen ser i det store og hele ud i dag som for 70 år siden bortset fra, at rejseladen til venstre i billedet forsvandt for en halv snes år siden for at give plads for et supermarked.

*

Hedehuskroen, der kan føre sin historie tilbage til Christian den Andens tid i begyndelsen af det 16. århundrede, har altid ligget på samme sted. Det var i gamle dage ved et yderst vigtigt trafikkrøds, hvor to vitale veje skar hinanden, nemlig vejen fra København til Roskilde og den forlængst nedlagte vej til Øresundskysten sydvest ned gennem Midtsjælland.

De vejfarende boede, når de kom fra København, først på den nu nedlagte Roskildekroen og derefter på Hedehuskroen ved denne ældgamle og stærkt trafikerede rute, der fra hovedstaden har ført utallige slægter ud til rejselivets farer og romantik, som det hedder i en gammel beskrivelse. I 1521 kom der en forordning fra Christian den Anden.

Det hedder heri, at der "skal skikkes saadanne aabenbare (offentlige) Herberger ude på Landet, som rette alfar Vej er, saa at paa hver 2 eller 3 Mile er et Herberg".

*

Om restauratør P. Nielsen er der at fortælle, at han var medlem af et gammelt kromands dynasti. Han overtog Hedehuskroen efter sin far og blev i sin tid afløst af sin søn. P. Nielsen var en meget foretagsom mand og var blandt andet stærkt medvirkende til Hedehusenes udvikling. På den landbrugsjord der i sin tid hørte med til enhver kro, byggede han således en række af de huse, der i dag ligger bag Hedehuskroen

- aj.

*

Efterskrift:

I dag hænger skiverne for de nulevende fuglekonger i Restaurant Håndværkeren, mens de afdøde fuglekongers skiver er deponeret på Roskilde Museum. P. Nielsens skive indgår desværre ikke i museets særlige afsnit for skiverne og historien omkring Roskilde Fugleskydningsselskab. Skiven ligger i museets arkiv.

*

Som så meget andet har tidens tand gjort sin hugst på en gammel beværtning. Hedehuskroen eksistere ikke mere.

- hb.

Artiklen blev bragt i Dagbladet den 21. juli 1973 og den 31. december 2011